

در گفتگو با معاون پژوهشی بنیاد ایرانشناسی

از ضرورت تهیه جدول گاهنگاری ایران و جهان سخن به میان آمد

بنیاد ایرانشناسی بر آن است تا بمنظور شناساندن جایگاه و نقش فرهنگی ایران، در پیشسازی مؤلفه‌های رشد جوامع انسانی، همایش «گاهنگاری تطبیقی ایران و جهان» را برگزار کند. به همین منظور با آقای دکتر بهرام‌زاده، معاون پژوهشی بنیاد ایرانشناسی، در خصوص ضرورت و اهمیت تهیه جدول گاهنگاری تطبیقی ایران و جهان به گفتگو نشستیم، که در ادامه می‌خوانید:

*** جناب آقای دکتر بهرام‌زاده، بعنوان معاون پژوهشی بنیاد ایرانشناسی و یکی از دست‌اندرکاران تهیه جدول گاهنگاری ایران و جهان، از ضرورت و اهمیت تهیه این گاهنگاری بفرمایید؟**

انقلاب صنعتی یکی از اتفاقات بزرگی است، که با عنوان دومین انقلاب پُر اهمیت در دنیا، پس از انقلاب نوسنگی مطرح میشود. پس از تحولات بزرگ فرهنگی، صنعتی، اجتماعی و اقتصادی در دنیا، بشر رویکرد بیشتری بمعرفی علوم، مفاخر علمی و داشته‌های تاریخی خود، نشان داد. این گرایش و علاقه مفراط برای نمایش توانمندیهای تاریخی و جایگاه فرهنگی و مدنی انسان، موجب شد تا در کشورهای گوناگون، از جمله کشورهای پیشرفته، با دو رویکرد: «اظهار تفوق و برتری بر سایر کشورها» و نیز «تسخیر و کوچک نشان دادن دیگر فرهنگها و تمدنهای بزرگ دنیا، از جمله فرهنگهای مشرق‌زمین»، جداول گاهنگاری تهیه شوند.

در جداول گاهنگاری تهیه شده در دنیا- بطور عام- برخی از دولی که امکان مداخله بیشتر در معرفی خود و تأثیرگذاری و نقش بیشترشان داشته‌اند، توانسته‌اند تاریخی به مراتب قدیمی‌تر از آنچه به آنها متعلق است، به خود نسبت دهند.

همچنین غفلت بزرگی در ارتباط با تدوین جداول گاهنگاری تاریخی ایران، در مقایسه با جهان، روی داده است. هم در جداول گاهنگاری مطلق ایران- بدون مقایسه با دیگر فرهنگها- و هم در جداول گاهنگاری تطبیقی که- البته تاکنون نگاهی بدانها نبوده و تا پیش از اینکار، چنین جدولی تهیه نشده است- توجهی به معرفی دقیق فرهنگ و تمدن ایرانی، خاستگاه و جایگاه آن و رتبه‌بندی جهانی فرهنگ و تمدن ایرانی صورت پذیرفته است. همین دلایل کافی بود تا بنیاد ایرانشناسی با درک اهمیت موضوع گاهنگاری و نبود جدول گاهنگاری ایران و جهان، که به دست پژوهشگران داخلی تهیه و تدوین شده باشد؛ وارد میدان عمل شود.

*** جداول گاهنگاری در چه سطوحی تهیه می‌شوند، اهمیت‌شان در چیست و جایگاه ایران را در توسعه فرهنگ و تمدن بشری شرح دهید؟**

جداول گاهنگاری در سطوح مختلفی تهیه میشوند. برخی از این سطوح مربوط به جوامع دانشگاهی و مجامع علمی قابل اعتنا و بزرگ مثل آکادمیهای علمی هستند. برخی مربوط به مؤسسات علمی خصوصی و برخی دیگر مربوط به کودکانند، که با عنوان «Kid's Timeline» یا «گاهنگاریهای مربوط به کودکان» شناخته میشوند.

اهمیت این امر در ایران آنست که برای نخستین بار توانستیم بخشی از آرزوی نگارش تاریخ ایران به دست ایرانی را محقق نماییم. با اینکار اگر بخواهیم عنوان رنکینگ یا رتبه‌بندیهای فرهنگهای جهانی را داشته باشیم و براساس مصادیق توسعه فرهنگ و تمدن بشری، یک طبقه‌بندی جامع را صورت دهیم؛ بر اساس ۱۰ مؤلفه اصلی توسعه فرهنگ و تمدن انسانی- از دوران پیش از تاریخ تا دوران نوسنگی، که مصادیق مختلفی را همچون: آغاز شهرنشینی، آغاز روستانشینی، ذوب و استحصال فلزات، اهلی کردن دام، آغاز کشاورزی، خط و نگارش، تجارت، تولید سفال و ... شامل میشود- بطور قطع سه و نیم مؤلفه از این ۱۰ مؤلفه، به ایران تعلق پیدا میکند. بنابراین و بطور قطع بر اساس این تحقیق میتوانیم اعلام کنیم که، ایران زمین خاستگاه فرهنگ و تمدن بشری است و در واقع محلی است که بیشترین سهم را در توسعه دانش، فرهنگ و تمدن بشری به خود اختصاص داده است. بر این اساس، بنا را بر آن نهاده‌ایم تا جدول گاهنگاری به فعالیتش ادامه دهد. به همین منظور کارگروهی با عنوان کارگروه «گاهنگاری ایران در حوزه های مختلف»، از جمله «گاهنگاری علوم ایرانی» تشکیل خواهد شد، تا نقش خود را در این زمینه ایفا نماید.

در پایان خاطر نشان می‌سازد، در همایش «گاهنگاری تطبیقی ایران و جهان»، که با رونمایی از جدول تطبیقی گاهنگاری ایران و جهان از «دوران پارینه سنگی تا پایان عصر آهن» همراه خواهد بود، آیت‌ا... سیدمحمد خامنه‌ای، رئیس بنیاد ایرانشناسی و تنی چند از استادان دانش باستانشناسی، از ضرورتها و نیازهای انجام این طرح ملی و دستاوردهای آن سخن خواهند گفت. این همایش روز دوشنبه یازدهم اردیبهشت‌ماه جاری، در مرکز همایش‌های برج میلاد «سالن سعدی»، برگزار خواهد شد.

تنظیم: روابط عمومی بنیاد ایرانشناسی